Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 109 Luni 24 Aprilie 1939
14 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Lupta împotriva epidemiilor

In unele părți din Basarabia de sud — cum e Bolgradul — bântue tifosul exantematic.

Se pare că această boală, care a făcut atâtea victime în Moldova în timpul războiului mondial și în deosebi în cursul anului 1917, a ajuns endemică în Basarabia de sud.

Cum se explică acest fapt, când pierderile ce le-am înregistrat în timpul războiului și cauzele întinderii acelui flagel, ar fi trebuit să ne servească de lecție?

Dacă vreme de câteva mii de ani armatele și populațiunile au fost decimate de epidemia tifosului exantematic, mai cu seamă în timpul războaelor, aceasta se explică prin faptul că nu se cunoștea originea acestei boli și nici cauzele răspândirii sale.

Campania lui Napoleon I din 1812, s'a sfârșit, în Rusia, în condiții tragice, nu atât din pricina iernei aspre, a gerului și a viscolului, — după cum se crede — ci din cauza tifosului exantematic. Dintr'un efectiv de peste 500 mii de oameni, cât a avut faimoasa „mare armată" a lui Napoleon I la începutul campaniei, în timpul retragerii dezastruoase, ea a fost redusă la câteva zeci de mii de oameni.

Acea grozavă epidemie — tifosul — a fost aliatul cel mai puternic și prețios al rușilor împotriva lui Napoleon I. Ce spuneau medicii „marei armate" despre acel flagel? „Suntem dezarmați, căci boala groaznică ce seceră viețile soldaților noștri și rărește rândurile armatei este necunoscută. Ea n'are nici un simpton caracteristic și nu știm cum s'o combatem".

In adevăr, boala aceea, atunci, ca și astăzi, nu prezinta nici un simptom caracteristic, de unde și denumirea savantă ce i s'a dat în epoca noastră de „infecțiune inaparentă", ca și tovarășei sale, febra recurentă tip „mondial". Numai puterea infectantă a sângelui, sau a altor organe, este singura dovadă a manifestării.

Dar, cu câțiva ani înainte de războiul mondial, un savant francez, marele biologist, Charles Nicolle, în urma unor lungi cercetări și îndelungate experiențe ce le-a făcut la institutul Pasteur din Tunis, a reușit să descopere origina acestei îngrozitoare infecțiuni, să identifice agentul ei de transmisiune și să facă demonstrațiunea capitală a transmisiunei tifosului. El a binemeritat premiul Nobel ce i s'a acordat, pentru marea sa descoperire, care avea să salveze omenirea de teribilul flagel al tifosului. Căci, odată cunoscute cauzele răspândirii sale, tifosul a putut și poate să fie combătut preventiv.

In însuși principiul însemnatei descoperiri a lui Charles Nicolle, s'au găsit bazele luptei împotriva tifosului.

In primul rând, este deparazitarea sistematică a populațiunii, care implică aplicarea și respectarea riguroasă a metodelor higienice, a regulelor pentru întreținerea curată a locuințelor și a vestmintelor.

Aceste măsuri de ordin preventiv, dacă sunt luate din vreme și aplicate continuu, sub supravegherea și controlul organelor sanitare, interzic apariția agentului transmițător al boalei.

De aceea sunt absolut necesare băile comunale în toate satele și operațiunea deparazitării populațiunii lor, ca mijloc sigur preventiv împotriva tifosului.

Este apoi metoda vaccinației preventive prin vaccinul contra tifosului în general, „vaccinul vivant și atenuat, adevăratul vaccin pasteur-ian", cum spune dr. Burnet, colaboratorul și succesorul biologistului Charles Nicolle.

Punerea la punct a acestui vaccin s'a făcut după 1919.

Apoi, dacă descoperirea esențială a lui Nicolle, a avut, în timpul războiului mondial, — după cum scrie *„Réalités française"* (No. 29 din 1 Aprilie 1939) — consecințele cele mai binefăcătoare, căci a oprit pătrunderea și răspândirea teribilei boli în rândurile armatelor aliate de pe frontul occidental, cu atât mai bine înarmați suntem astăzi pentru combaterea preventivă a tifosului exantematic, când avem la dispoziție și vaccinul pus la punct după 1919, precum și mijloace mai întinse de ordin higienic și sanitar, pentru protecția și apărarea populațiunii.

De aceea, ministerul sănătății publice care de câtva timp a început ofensiva sanitară și a luat măsurile necesare pentru combaterea epidemiei de tifos exantematic din Basarabia de sud, este dator să aplice cu mai multă severitate dispozițiile privitoare la asigurarea populațiunii împotriva bolilor cu caracter epidemic.

SFÂNTUL GHEORGHE — FRANCESCO RAIBOLINI

(VEZI ARTICOLUL DIN PAG. II)

D. Gafencu la Bruxelles

Continuându-și călătoria, d. Grigore Gafencu, ministru de externe, s'a oprit la Bruxelles.

Deși vizita d-sale în Capitala Belgiei nu are un caracter oficial, ea nu este mai puțin prilejul reafirmării prieteniei care leagă cele două țări și care a fost manifestat prin călduroasa primire ce s'a făcut ministrului de externe român de populația și oficialitatea belgiană.

M. S. Regele Leopold al Belgiei a primit în audiență pe d. Grigore Gafencu, în chiar dimineața sosirii sale. Tânărul Suveran al Belgiei eroice, alături de care România și-a cucerit dreptatea și unitatea națională, a subliniat, prin această audiență, tot interesul ce-l acordă țării noastre și prietenia tradițională care leagă cele două popoare.

Ministrul de externe român, în conversațiile ce le-a avut la Bruxelles cu conducătorii politicii belgiene, a pus desigur în lumină dorința de pace care călăuzește politica externă a României și care leagă și mai mult țara noastră de Belgia însuflețită de aceeași dorință și de același ideal.

Amintirile comune ale unor sacrificii dureroase pentru neatârnarea și unitatea națională, tradiția unei prietenii niciodată desmințită și străduințele comune pentru menținerea păcii, dau vizitei ministrului de externe român la Bruxelles, deși lipsită de caracter oficial, însemnătatea unui act politic menit să întărească, nu numai legăturile de prietenie între două țări, dar, în același timp, acțiunea diplomatică internațională ce se desfășoară azi pentru înlăturarea primejdiei războiului.

M S. Regele Leopold al Belgiei

D. dr. Dietrich
despre situația minorităților din România

de R. SEIȘANU

Declarațiile pe care le-a făcut d. dr. Dietrich, șeful presei germane, cu prilejul vizitei ziariștilor români la Berlin, relative la situația minorităților din țara noastră, merită o deosebită atențiune, deoarece ele exprimă o opinie autorizată, bazată pe informații și date precise.

D. dr. Dietrich a ținut să sublinieze tratamentul civilizat de care se bucură minoritatea germană din România și caracterul liberal și tolerant al legiuirilor noastre prin care s'au asigurat tuturor minorităților etnice aceleași drepturi și posibilități largi de propășire economică și de desvoltare culturală.

D-sa a declarat că România se găsește în fruntea statelor din această parte a Europei în ce privește regimul minorităților.

Nu pentru întâia oară se fac asemenea declarații din partea germanilor.

Inainte de războiul mondial, când nu exista un pact al minorităților, diferiți etnologi din Berlin care au vizitat România și au studiat, în special, situația germanilor din Dobrogea, au făcut aceleași constatări privitoare la politica noastră față de populațiunile de altă origină etnică.

După războiul mondial, profesorul universitar din Berlin, Traeger, a publicat, în 1922, o broșură despre germanii din Dobrogea la care a anexat însă o hartă a Dobrogei vechi; iar în 1936, d. Theo Steinbrucker, a publicat în „Deutsche Arbeit" din Berlin, un alt studiu, cu date statistice, controlate de el, în aceeaș chestiune. O notă caracteristică de ordin politic și etnologic: germanii, colonizați în Dobrogea, au fost mai înainte stabiliți în Crimeea și apoi în Basarabia de sud. Ce i-a determinat să treacă Dunărea, în Dobrogea, pe la jumătatea secolului trecut? Un nomadism de ordin particular, impus de inadaptabilitatea lor într'un mediu slavo-tătar. Numai după anexarea Dobrogei de România acești germani s'au stabilizat definitiv, într'un mediu favorabil dezvoltării lor economice și culturale.

Șeful comunității germane din jud. Tulcea, Kühl, a declarat câțiva ani după anexarea Dobrogei:

„Aci, ne simțim bine, ca într'o a doua patrie. Nomadismul nostru a încetat. Pentru aceasta trebue să fim recunoscători Românilor".

Și pe atunci nu a existat un „pact al minorităților", care să impună obligațiuni României față de elementele etnice minoritare.

Românii însă au tratat, întotdeauna, în trecut, ca și astăzi, minoritățile, cu aceeaș bunăvoință și spirit de toleranță.

O altă dovadă în această privință o avem în măsurile ce le-am luat, după 1919, în favoarea Șvabilor din Banat și din jud. Satu Mare, care sub fostul regim, au fost, în parte, maghiarizați.

Un sas din Transilvania, Fritz Klein, care după în-

(Continuare in pag. 2-a)

Dramă sângeroasă
într'un sat din Franța

Bordeaux, 21. (Rador). — **O dramă deosebit de sângeroasă s'a desfășurat într'o fermă situată pe teritoriul comunei Bruch din departamentul Lot et Garonne.**

Un italian numit Attilio Balaligni a omorât cu focuri de pușcă pe doi cumnați ai săi, pe un nepot și a rănit grav pe sora sa și pe mama unuia din cumnați.

Criminalul s'a sinucis apoi. Deocamdată nu se cunosc motivele acestei îngrozitoare drame.

Regina Bulgariei a vizitat
pavilionul României dela târgul din Plovdiv

Sofia, 21 (Rador). — *M. S. Regina Ioana a Bulgariei, însoțită de d. consilier Handjieff și de d-șoara de onoare Petroff, de primarul orașului Plovdiv, de generalul Marcoff, șeful garnizoanei Plovdiv, a vizitat Vineri la ora 15,30 pavilionul principal al României.*

La intrarea în pavilionul român, M. S. Regina Ioana a fost întâmpinată de d-na Bălăcescu, soția consilierului economic al României pentru Bulgaria, care I-a oferit un frumos buchet de flori.

D. consilier Bălăcescu a dat Suveranei explicațiunile necesare.

M. S. Regina Ioana a rămas frumos impresionată de ceeace a expus România.

După discursul d-lui Mussolini

Este explicabil ca filosofia politică a popoarelor să fie influențată de tradiția lor istorică și legendară, de acel întreg complex de fapte și de amintiri cari constituesc izvorul energiilor creatoare, istorie care creiază istorie, ca și de mediul geografic în care ele își desfășoară existența. De aceea, în judecata actelor politice ale unei generațiuni, trebue să nu se piardă din vedere aceste elemente de seamă și cari, diferind de la un popor la altul, explică multe atitudini și pun la îndemână criterii suplimentare de apreciere.

Cu aceste elemente și criterii trebue judecat și ultimul discurs al d-lui Mussolini.

Pe drumul care duce de la Roma spre mare, între șoselele spre Ostia și Ardea și nu departe de cetatea eternă la marginea unei păduri de eucalipt se găsește o regiune cunoscută sub numele „Tre fontane" (trei fântâne). Legenda spune că pe acest loc Sfântul Paul, propovăduitorul creștinismului în urbea Romei, a fost decapitat și că în clipa când călăul și-a desăvârșit sângeroasa-i misiune, capul sfântului Paul a sărit de trei ori, atingând pământul în trei locuri diferite de unde au apărut imediat trei izvoare de apă: trei fântâni. Pentru eternizarea acestei minuni dumnezeești stau azi, mărturii de recunoștință umană, două biserici și un monument ridicat chiar pe locul celor trei izvoare.

In acest cadru, în acest loc legendar, în această atmosferă în care măreția divină îndeamnă spiritul omenesc să se înalțe până la ea și să găsească la rândul lui izvor de energie creatoare în mistica minunilor, se va înălța viitoarea expoziție universală din 1942, pe care o pregătesc munca și geniul italian și despre care ducele a vorbit la Capitol.

„Dacă am avea de gând — a spus Ducele — să dăm foc fitilului, dacă am cloci planuri agresive, nu ne-am dedica cum facem unei opere de o asemenea însemnătate, cum este aceea a organizării unei expoziții universale și n'am fi invitat națiunile la această manifestare".

Argument impresionant! Intr'adevăr, cine ar porni la munca uriașe a cristalizării dovezilor de civilizație și de progres, la organizarea unei vaste competițiuni de valori ale spiritului creator, cum este o expoziție universală, cu gândul ascuns de a distruge tot ei tocmai opera civilizației?

„In ciuda norilor de furtună cari apasă la orizont — a precizat Ducele — am îndrăznit și continuăm să lucrăm neobosiți. Acest fapt ar trebui să fie considerat ca un indiciu plin de făgăduinți, ca un semn că nu vrem să atacăm pe nimeni și că dimpotrivă vrem să ne continuăm munca".

Cuvinte pline de înțeles și cari, într'adevăr, ar trebui să formeze catechismul ori cărui popor spre binele omenirei.

Și cu toate acestea există o deosebire între cuvântul de pace rostit la Capitol, sub povara trecutului istoric al unui popor care și-a făurit o mândrie națională din amintirile lui de întinsă și glorioasă stăpânire — și cuvântul de pace rostit de pe malul Atlanticului de reprezentantul unui popor tânăr, ale cărui concepție și filozofie politică sunt întemeiate pe etica modernă, creiată de civilizație din sinteza străduințelor universale și pe acel sentiment de justiție abstractă care călăuzește, ca un adevărat „spiritus rector", judecata lui despre faptele lui și ale altora.

Este desigur o profundă deosebire între cuvântul „pace" rostit la Capitol și acela rostit la Casa albă.

Pacea romană este legată de un trecut imperialist, de amintiri de stăpânire, de elanul care izvorește din faptele trecutului, de tendința de a pregăti prezentul pentru înălțarea viitorului la proporțiile trecutului, — în opunere cu cuvântul „pace" rostit pe malurile Atlanticului care, lipsit de povara tradiției, dezbrăcat de purpura istoriei, este un cuvânt simplu, omenesc și al cărui înțeles nu'și poate găsi realizare de cât tot prin acțiuni simple, omenești și imediate.

Două concepțiuni deosebite: una circumscrisă în cadrul unei istorii speciale, limitate la un singur popor — alta largă, îmbrățișând în sfera ei acele noțiuni universale cari au decurs din experiența vieței și din evoluția spiritului și cari, transpuse pe terenul practic al realității, alcătuesc laolaltă temeiul concepției moderne despre conviețuirea popoarelor prin liniștită colaborare.

Și una și alta are explicațiile ei. Și una și alta are însă consecințele ei.

D. Mussolini vorbind deci despre pace a înțeles o pace conformă cu interesul italian, cu ideologia italiană, cu istoria italiană, cu veleitățile și aspirațiile italiene. Așa urmează să fie de altfel și expoziția universală. Ea va fi o consacrare a sforțărilor tutulor țărilor civilizate dar, la care, perticiparea italiană — după cum a afirmat Ducele — „este destinată să se perpetueze dealungul veacurilor prin edificii cari vor avea proporțiile Sfântului Petru și ale Coliseului". Deasupra sforțărilor tutulor celorlalți va trebui deci să domine participarea italiană. Pace universală în cadrul intereselor italiene judecate în lumina proporțiilor trecutului și ale tradiției italiene — expoziție universală dominată de un gigantic arc roman.

O pace care, după însăși expresia Ducelui, va trebui să „știe să împace legile fierului cu legile vieței".

In concepția despre „pace" a d-lui Roosevelt nu e vorba de împăcarea „legilor ferului cu legile vieții" ci de împăcarea, pur și simplă, a popoarelor între ele prin înțelegere reciprocă și prin respect reciproc.

Această deosebire de concepții ne face să fim, deocamdată, sceptici în ce privește viitorul și să ne întrebăm în ce parte va atârna cumpăna: de partea „legilor vieții" sau de partea „legilor fierului".

Măsuri de apărare a Parisului

Impărțirea sacilor cu nisip particularilor

Delegația albaneză care s'a dus la Roma să ofere Regelui-Impărat Victor Emanuel III al Italiei coroana Albaniei